



KENNISPLATFORM EVB+



## EVB+ in beeld!

Praktijkgericht onderzoek naar succesfactoren in de begeleiding van EVB+ cliënten, de inzet van technologie, en een scholingsvoorstel voor zorgprofessionals.

## 3 Deelstudies

1

De zorgrelatie tussen cliënt en begeleider is de basis voor goede zorg en kwaliteit van level van cliënten.

**Welke factoren spelen een rol in het opbouwen van zorgrelaties?**

2

Zowel begeleiders en cliënten ervaren veel spanning. Spanning van begeleiders beïnvloedt de manier waarop begeleider cliënten bejegenen, en kan spanning en gedrag van cliënten beïnvloeden.

**A: Wat is het patroon van spanning bij begeleider en cliënt voorafgaand aan Moeilijk Verstaanbaar Gedrag?**

**B: Wat zijn mogelijkheden van biofeedback?**

3

In het huidige scholingsaanbod wordt weinig aandacht besteed aan EVB+ cliënten.

**Kunnen we de opgedane kennis bundelen en borgen in de praktijk door middel van een scholingsaanbod?**

# 1

De zorgrelatie tussen cliënt en begeleider is de basis voor goede zorg en kwaliteit van level van cliënten.  
**Welke factoren spelen een rol in het opbouwen van zorgrelaties?**

- Adhv literatuurstudie en focusgroepen
- Een zorgrelatie is betekenisvol wanneer sprake is van:
  1. Gelijkwaardigheid  
De begeleider benadert de cliënt op een positieve, gelijkwaardige manier
  2. Wederzijds begrip  
De begeleider en de cliënt begrijpen elkaar
  3. Vertrouwen  
De begeleider en cliënt vertrouwen elkaar
  4. Ontwikkelingsmogelijkheden  
De ontwikkelingsmogelijkheden van de cliënt worden benut
- De opbouw van een betekenisvolle zorgrelatie wordt beïnvloed door:
  1. Karakter en deskundigheid begeleiders  
De mate waarin begeleiders in staat zijn een betekenisvolle zorgrelatie op te bouwen wordt beïnvloed door karakter en deskundigheid
  2. Betrokkenheid verwanten  
Goede samenwerking met verwanten is een voorwaarde om een betekenisvolle zorgrelatie op te bouwen
  3. Context  
De context wordt gevormd door het team, de organisatie en de setting

• **JARID:** Simons M. A. G., Koordeman, R., Willems, A. P. A. M., Hermsen M., Rooijackers, L. M., Otten, R. (2021). Factors facilitating or hindering meaningful staff-client interactions in people with intellectual disabilities and challenging behaviour: A systematic mixed studies review using thematic synthesis. *J Appl Res Intellect Disabil*;34(2):446-458.

• **KLIK:** Simons M. A. G., Hermsen, M., Veen, H., Prudon, A., Rooijackers, L. M., Koordeman, R., Otten, R. (2020). Betekenisvolle zorgrelatie tussen bewoners en begeleiders in de gehandicaptenzorg, KLIK.

• **NTZ:** Simons M. A. G., Hermsen, M., Veen, H., Prudon, A., Rooijackers, L. M., Koordeman, R., Otten, R. (2021). Het opbouwen van betekenisvolle relaties tussen mensen met een (zeer) ernstige verstandelijke beperking en moeilijk verstaanbaar gedrag en hun begeleiders: welke factoren spelen volgens professionals en verwanten een rol? NTZ.

• **Factsheetdeelstudie 1:** [https://www.platformeplus.nl/wp-content/uploads/2019/08/Posteronderzoek-EVB-in-beeld\\_def-2019.pdf](https://www.platformeplus.nl/wp-content/uploads/2019/08/Posteronderzoek-EVB-in-beeld_def-2019.pdf)

2



Zowel begeleiders en cliënten ervaren veel spanning. Spanning van begeleiders beïnvloedt de manier waarop begeleider cliënten bejegenen, en kan spanning en gedrag van cliënten beïnvloeden.

A: Zijn er verschillen in het patroon van spanning bij cliënt en/of begeleider in de 30 minuten voorafgaand aan MVG vergeleken met momenten waarop geen MVG plaatsvindt?

B: Beïnvloeden cliënt en begeleider elkaars spanningsniveau?  
En zo ja, hoe?

C: Wat zijn mogelijkheden van biofeedback?

# Waarom meten we het spanningsniveau?

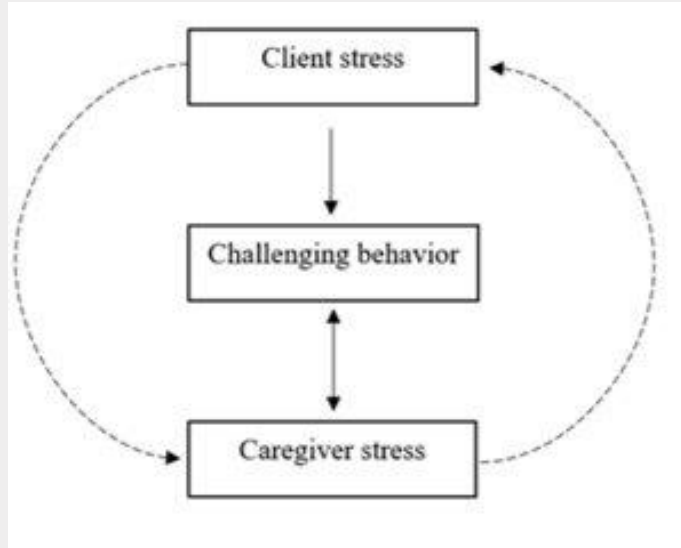


Figure 1. A hypothesized reciprocal model of stress and CB in caregivers and people with SPID.

- (te veel) Spanning heeft een negatieve invloed op
  - De zorgrelatie tussen cliënt en begeleider
  - De bejegening richting de cliënt en de relatie tussen cliënt en begeleider
  - Kwaliteit van zorg die de begeleider kan bieden
- De mens met EVB+
  - Ervaart spanning vaker en intenser dan zijn medemens
  - Is amper tot niet in staat copingmechanismen in te zetten bij oplopende spanning
  - MVG als reactie op het niet kunnen reguleren van oplopende spanning?
- De begeleider
  - Ervaart anticiperende spanning op het plaatsvinden van MVG
  - Ervaart spanning omtrent het moeilijk begrijpen van de communicatie en gedragingen mens met EVB+
  - Ervaart spanning ivm logistieke/organisatorische problemen
  - Etc.



Hoe gespannen was je voorafgaand aan het incident?											
Geen Spanning	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Uitermate Gespannen
Geen Spanning	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Uitermate Gespannen

## Hoe?

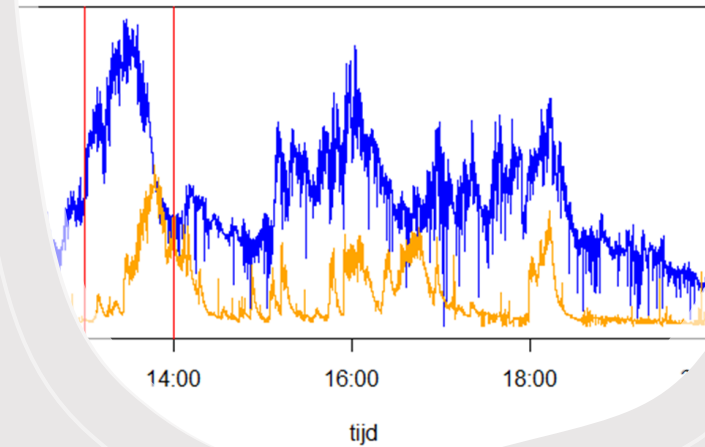
- Empatica E4
  - Huidgeleiding, hartslag(variabiliteit), temperatuur & beweging
- Vragenlijsten
  - Incidentenregistratie adhv MOAS+ (Modified Overt Aggression Scale)
  - Spanning begeleider PSS-10 (Perceived Stress Scale)
  - Stemming cliënt
- Selectie 10 cliënt-begeleider tweetallen
  - Hoge mate van incidenten; nog minimaal 3 maanden in instelling; IQ lager dan 40; zorgpakket 6/7 met Meerzorg
- 20 sessies van 2-3 uur
- Momenten met en zonder moeilijk verstaanbaar gedrag

# Tussentijdse resultaten

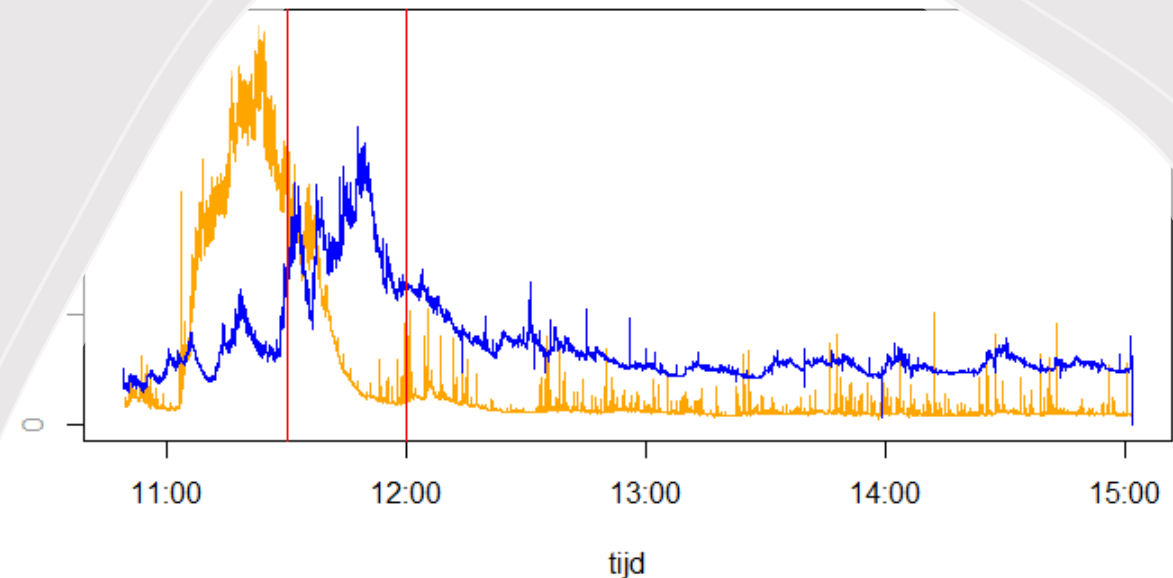
A. Zijn er verschillen in het patroon van spanning bij cliënt en/of begeleider in de 30 minuten voorafgaand aan MVG vergeleken met momenten waarop geen MVG plaatsvindt?

- De eerste resultaten lijken voor de meeste koppels geen significant verschil in spanning (HR, EDA, TEMP) tussen in de incident conditie en de controle conditie aan te tonen
  - Itt tot wat we hadden verwacht, namelijk: een hoger spanningsniveau in de 30 min voorafgaand aan MVG dan tijdens de controle momenten voor zowel cliënt en als begeleider
- Verdere analyses zullen uitwijzen hoe de trend in spanning zich in de 30min voorafgaand ontwikkeld
  - Tot op heden zien we hierin per tweetal verschillende patronen
- Belangrijk: tot op heden nog geen onderzoek naar spanning/arousal bij mensen met EVB+
  - Wel: LVB, ASS, dementie, borderline, automutilatie, depressie

2020-09-17

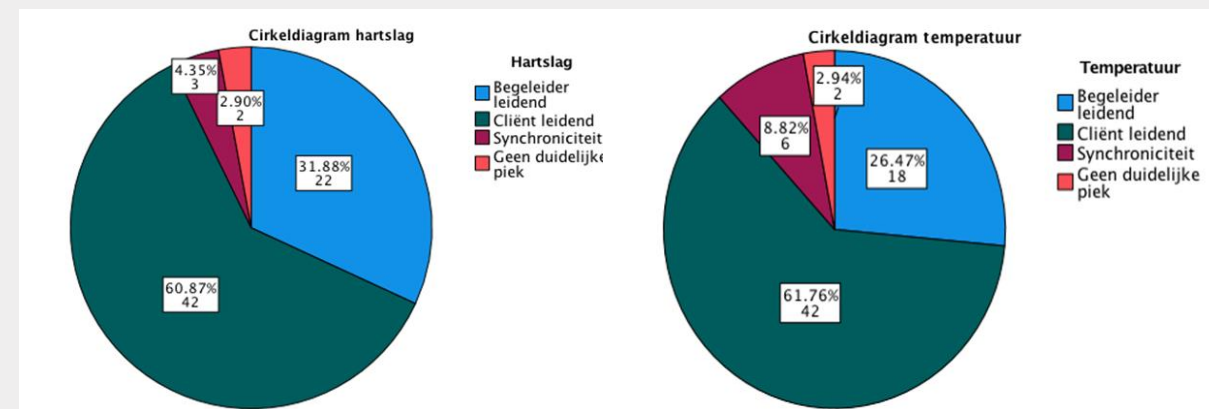
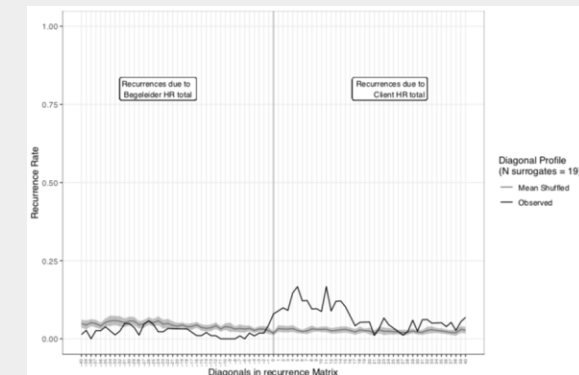
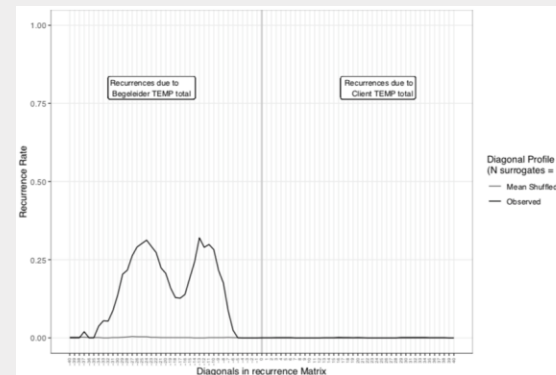


2020-12-02



## B. Beïnvloeden cliënt en begeleider elkaars spanningsniveau? En zo ja, hoe?

- Cross Recurrence Quantification Analyses
- Er is sprake van reciprociteit: cliënt en begeleider beïnvloeden elkaar
  - In overeenstemming met literatuur (Hall & Oliver, 1992 en Hastings & Remington, 1994 in Dilworth et al., 2011).
- +- 60% van de incidenten (MVG) is de cliënt leidend in deze relatie
  - In overeenstemming met literatuur (Janssen et al., 2002; Embregts et al., 2021; Simons et al., 2021a)
- 25 - 30% van de incidenten (MVG) is de begeleider leidend
  - Biofeedback voor begeleider?

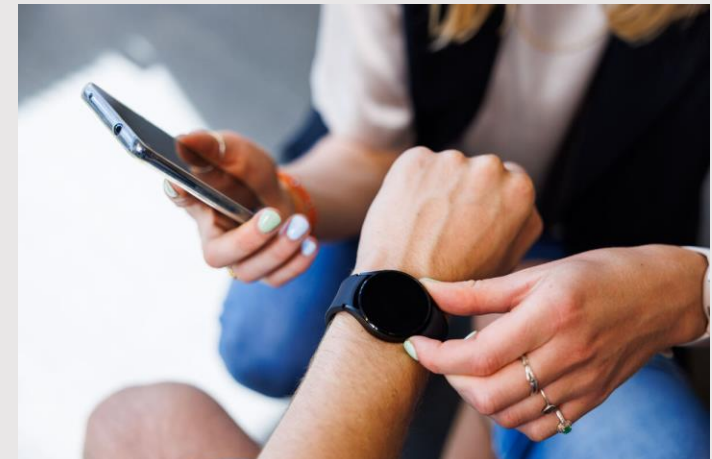




## C: Wat zijn de mogelijkheden van biofeedback?

- Pilotstudie met 5 begeleiders
  - Begeleiders gaven aan dat:
    - De app en biofeedback hun bewustwording van spanning vergroot.
    - Biofeedback kan helpen om het spanningsniveau te verlagen.
- Implementatiemiddag biofeedback
  - Wat is er nodig om biofeedback te gaan gebruiken op de werkvloer?
    - Technologie
      - De app kunnen integreren in eigen telefoon en horloge.
      - Een zelflerend systeem in de app: welke tip is wel en welke tip is niet effectief voor de begeleider?
    - Mens
      - Kennis aanbieden over stress en de functie daarvan.
      - Voorlichting geven over data management en privacy.
    - Omgeving
      - Waarborgen van sociale veiligheid binnen teams op de werkvloer. Begeleiders moeten zich veilig voelen om hun data te delen met collega's.

[Het volledige verslag vindt u hier](#)



# Implicaties voor toekomstig onderzoek en/of de praktijk?

- Betrouwbaarheid metingen spanning verhogen dmv
  - Beeldmateriaal?
  - Geluidsmateriaal?
  - Observatie onderzoek?
  - Geavanceerde horloges?
- De mens met EVB+ is complex... diens spanning ook.
  - Psychiatrische ziektebeelden
  - Somatische ziektebeelden
  - Medicamenteuze behandelingen
- Implementatie biofeedback voor begeleiders bevorderen
  - Bewustzijn van eigen spanning + invloed op de cliënt vergroten  
→ discrepantie tussen subjectieve spanning en objectieve spanning
- Betrokkenheid verwanten in de relatie met zoon, dochter, broer, zus en spanning?



Vragen?

Luciënne den Uil

Onderzoeker

Kennisplatform EVB+ en Pluryn

[luil@pluryn.nl](mailto:luil@pluryn.nl)